

ALFABETUL CIRILIC

URMAT DE

NOTE ISTORICE

ȘI DE

4065

FELURITE MODELE DE SCRIERE VECHIE

DE

M. STRAJAN

Profesor la Liceul Carol I din Craiova.

A III-a ediție revădită.

Biblioteca Centrală
Regională Craiova

INSTITUTUL DE EDITURĂ

RALIAN și IGNAT SAMITCA

CRAIOVA.

8439

PREFAȚĂ

Acest mic tratat, e destinat în prima linie pentru școlari. Din această cauză, pe lângă adăugul de nou modele de scrisori, în această edițiune am crezut necesar a înlesni studiul modelelor prin transcrierile lor cu litere latine, puse în fața fiecărui model.

M. STRAJANU.

Acest alfabet avea deci cu 15 litere mai mult de cât e numărul sunetelor simple românești. Astfel pentru *e*, *o* și *i* găsim câte două litere: *ε*, *κ*; *ω*; *φ*, *κ*; pentru *u* aflăm trei litere: *οϕ*, *ς* și pentru *u* scurt final *α*; *i* e reprezentat prin patru litere: *η*, *ι*, *αι*, *υ*; cu *υ* se înseamnă uneori și *v*. Șese litere reprezintă sunete compuse și anume *α*, *α*, *ιο* corespund diftongilor *ia*, *ea*, *ia*; iar *θ*, *ξ*, *ι*; sunetelor *th*, *cs* și *gs* sau *x*, și *ps*.

E, *e*, corespunde lui *e* închis *ε*α, *μυτα*; iar *κ* lui *o* deschis și lui *ea* contras în *è* sau *ea* după consoane ca în vorbele *ακτα*, *ακκ*, *εκς* *ακς*.

I și se punea la începutul și la mijlocul cuvintelor străine d. e. *Ιεροψία*, *Φιλσοφία*, *Ιορδανς*, și înainte de vocale pretutindenea, d. e. *εκρη*, *Ιεροαμας*, *οχημα*. Iar *η* se punea la începutul cuvintelor înainte de o consoană, la mijloc între două consoane și la sfârșit după consoană, ca *i* scurt, sau ca articol după *i*; d. e. *ηηκς*, *τηηκς*, *ηη*, *ηηη*, *αρηη*, *μηηη*, *ορηηη*, *καρηη*.

Θ, *ξ*, compus din doi *o*, prin armare considerat ca un *o* lung, se punea la începutul cuvintelor: *Θραση*, *Θμας*, *Θμμηη*, la mijlocul cuvintelor după vocală: *Ιθαν*, *Οιθη*, *Φαραθη*, și uneori după consoană: *Μολδθηκμαχια*, *Ιακθη*; în silaba *θη* din gen. și dat. pl. *Φραυληθη*, *τητηθη*; și la sfârșitul unor cuvinte ca *ηαθη*. *αθη* *ραθη*, etc. *Ο*, *ο*, se punea la mijlocul vorbelor între două consoane: *δομηη*, *κομηη*, *οροδιθη*.

Οϕ, *οϕ*, compus din *o* și *υ*, se punea la începutul vorbelor, iar *ς* la mijloc și la sfârșit, d. e. *οϕημας*, *οϕηηηκς*, *θημας*, *δομημας*, *ηακς*, *ης*. Însă în cărțile mai vechi se află *οϕ* și la mijloc și une-

ori chiar la sfârșitul cuvintelor, d. e. κορυφοῦ, ἀμφοροῦ.

Ϟ, ϙ, compus din *ī* și *α* scris la început deasupra lui *ī*, se întrebuița de regulă la început; iar *κ* la mijlocul și sfârșitul vorbelor; d. e. ἄκμῆς, ἀκμῆς. În cărțile mai vechi se vede uneori ϙ și la mijloc ca *ī* simplu sau ca *in*. *κ* În aceste scrieri se află de ordină la sfârșit, atât pentru *α* cât și pentru *ī*; iar la mijloc e înlocuit prin *κ*.

Υ, υ, la început urmat de consoană sau la mijloc între două consoane, se pronunța ca *i*; iar împreună cu vocalele ca *v*; și se punea numai în vorbele străine: d. e. αὐροῦς, Ἑγυῖος, Ἑγυῖος, Ἑγυῖος.

Despre întrebuițarea literelor corespunzătoare diftongilor sunt de observat următoarele:

Ιθ, ιθ, compus din *ī* și *α*, se pune totdeauna la început, d. e. ἰθνα, ἰθῆ, iar *α* totdeauna la mijloc sau la sfârșit după vocală, d. e. κοαμῆ, ρααμῆ, κκαμῆ. Ea după consoane se însemna prin *κ*, de unde se poate deduce că acest *α* se pronunța pe atunci în această pozițiune numai ca *o* deschis în *lego*, vede.

Ιο, ιο, compus din *ī* și *ο* se punea la început și la sfârșit, d. e. ἰοτι, κκακκιο, ηιο. Însă în cuvintele străine se însemnă acest diftong prin *θ*, d. e. ἰθα, ἰθο, ἰθι.

Θ, θ, ψ, se puneau în locul lui *th*, *x* din *es* sau *gs* și *ps*.

În multe tipărituri se află și accentul (') totdeauna pe silaba înțonată; iar pe vocale la început, și uneori chiar și pe *p*, semnul aspirațiunii (¨) ca la Eleni. Pe ϙ se vede adeseori circumflesul și pe *α* și *ο* final scurt semnul scurtării (˘) —

U scurt la sfârșitul vorbelor după consoane se însemna în cărțile cele mai vechi prin *ъ* și uneori prin *ѣ* iar în cele mai noue începuse a nu se mai însemna prin nimic.

Această ortografie se simplifică mai târziu prin lăsarea afară a mai multor litere, considerate ca de prisos. Afară de *л* și *з*, cari de mult nu se mai întrebunțau în scriere, se scoaseră încă dintre vocale: *ѣ*, *и*, *ѡ*, *ѣ*, în locul cărora s'au reținut *е*, *і*, *о*, *ѡ*; dintre diftongi *іа*, *ѡа*, *іо*, înlocuiți prin *іа*, *ѡа*, și dintre consoane *Ѡ*, *ѡ*, *ѣ*, înlocuite prin *т*, *н*, *к*. Astfel pe la începutul acestui veac aflăm alfabetul slavon redus la următoarele 27 de litere:

а, в, в, г, д, е, і, ж, к, л, м, н, о, п, р, с, т,
ѡ, ѣ, з, ѡ, ѡ, ш, ѡ, ѡ, ѡ.

În timpul din urmă se adoptase un alfabet amestecat, parte slavon, parte latin, numit civil, cum urmează:

а, в, в, г, д, е, ж, і, к, л, м, н, о, п, р, с, т, ѡ,
ѡ, х, ѡ, ѡ, ш, ѡ, ѡ, ѡ.

Da la 1860 toți Românii scriu cu alfabetul latin.

Note.—1. Creațiunea alfabetului slavon, compus dupe modelul celui elin în veacul al 9-lea, se atribuie călugărilor Ciril și Metodiu, creștinătorii Bulgarilor și altor Slavi, pentru a pute scrie în limba acestora învățăturile creștinești.

2. Toate literele acestui alfabet se află întrebunțate în

scriere, dintre cărțile românești numai în *naia* sau *vechia scriptură*, tipărită la Orăștie în 1582. **II** nu se mai află în alte scrieri de cât în pascalie, și pentru însemnarea numărului 6 și foarte rar pentru însemnarea sunetului *q* sau *z*.

3. În ce timp vor fi adoptat Românii alfabetul slavon, nu se știe sigur. E foarte probabil însă, că pe la sfârșitul veacului al 12-lea după înființarea imperiului româno-bulgar, cu limba slavonă în biserică și afacerile publice se vor fi introdus și literele slavoane. Dupe o tradițiune raportată de D. Cantemir în «Descrierea Moldovei», Românii au scris cu literele latine până la 1432, după începutul sinodului de la Florența, când mitropolitul Teoctist, bulgar de origine, ar fi înduplecat pe Alexandru cel Bun, principele Moldovei, să proscribe nu numai literele latine, ci și toate cărțile scrise cu aceste litere. De aci ar fi urmat arderea tuturor scrierilor latine.

Însă despre un asemenea eveniment nu vorbește nici un cronicar, afară de Cantemir, care însă nu arată isvorul, de unde a luat această știre. De altă parte chirosoavele principilor Moldovei înainte de Alexandru cel Bun sunt scrise, nu numai cu litere slavone, ci chiar și în limba slavonă; iar sinodul de la Florența s'a ținut la 7 ani după moartea lui Alexandru cel Bun, în 1439. Adevărat din această tradițiune este faptul persecuțiunii alfabetului latin și a scrierilor cu litere latine, amintit și de Șincai dupe Ignatie de Luca, în tomul I al cronicii sale, p. 398, și de o cronică bulgară din veacul trecut, intitulată *Žarstvenica* și tipărită la Buda în 1844. Cronică bulgară datează tradițiunea din veacul al 12-lea și atribuie faptul lui Ion Asan.

4. Problema ortografiei cu litere latine datează de pe la sfârșitul veacului trecut și începutul celui de față, când Petru Maior, Șincai, Clain, Molnar și alții, propuneau

deosebite sisteme pentru deslegarea ei. Primul document de scriere română cu litere latine este *rugăciunea de născutului* a lui Luca Stroici de la 1593. Se află apoi încă catechisme rom. cu litere latine din veacul al 17-lea. După acestea cea mai veche scriere rom. cu litere latine este o cronică a țării românești de la 1730, manuscrisă aflată în colecțiunea Șincaiană, în biblioteca episcopiei de la Orade, și o carte de rugăciuni de Samuel Micul ¹⁾, o psaltire de Viski, o evanghelie, și alte scrieri din veacul al 18-lea. Afară însă de unele excepțiuni, Românii continuă să scrie cu cirilice și de atunci încolo. *Organul luminării*, început de la 1847 de Cipariu, și după el *Gazeta Transilvaniei* fură întâiile ziare tipărite cu litere latine. ²⁾

Câte litere are alfabetul cirilic? — Pentru cari sunete erau litere de prisos, și cum se întrebuintau acele litere în ortografia regulată? — Când și cum s'a redus și modificat alfabetul cirilic? — Cum se însemnau numerii? Ce se știe despre originea alfabetului cirilic, despre introducerea lui la Români și înlocuirea cu alfabetul latin?

Deprinderi de lectură și calculul cu litere cirilice.

Май марѣ біртѣци тридѣ а спрѣжнии норочирѣ дѣ
кхтѣ а скѣпа дѣ ннорочирѣ.

Да соарѣ шѣ ла моартѣ нѣ пѣтимѣ ацѣнта окѣй.

¹⁾ Vezi pentru amândouă acestea raportul d-lui N. Demargone, din 1880 către academia română.

²⁾ Deplină dezvoltată se află nouăa costiană în scrierea d-lui Romulus Ionașcu, profesor la școala comercială din Iași, intitulată: *Sistemele ortografice cu litere cirilice și latine în scrierea limbii române.*

Alfabetul cirilic manuscris
mai nou.

Literale mari		Literale mici		Literale mari		Literale mici	
Latine	Cirilice	Latine	Cirilice	Latine	Cirilice	Latine	Cirilice
A	А	a	а	L	Л	l	л
B	В	b	в	M	М	m	м
C	С	c	с	N	Н	n	н
D	Д	d	д	O	О	o	о
E	Е	e	е	P	Р	p	р
F	Ф	f	ф	R	Р	r	р
G	Г	g	г	S	С	s	с
Ge	У	ge	у	S	Ш	s	ш
H	Х	h	х	T	Т	t	т
I	И	i	и	T	Ц	t	ц
I	І	i	і	U	У	u	у
J	Ј	j	ј	V	В	v	в
K	К	k	к	W	В	w	в

Alfabetul cirilic manuscriis
vechii

<i>Literele mari</i>		<i>Literele mici</i>	
<i>Latine</i>	<i>Cirilice</i>	<i>Latine</i>	<i>Cirilice</i>
A	А	a	а
B	В	b	в
Ce	С	ce	с
D	Д	d	д
D	З	d	з
E	Е	e	е
F	Ф	f	ф
G	Г	g	г
Ge	Н	ge	гъ
H	Х	h	х
I	І	i	и

J	✠	j	✠
K	K	k	k
L	L	l	h
M	M	m	m
N	N	n	n
O	O	o	o
P	P	p	n
R	R	r	s
S	S	s	c
S	M	s	m
H	M	st	u
T	T	t	m
The (ste)	⊖	th, ste	⊖

T	U	t	u
U	Uy	u	uy
V	h	v	h
X	z	x	z
Y	v	y	v
z	z	z	z
Et	z	ea	z
ia	u	ia	u
iu	iu	iu	iu
io	io	io	io
ps	v	ps	v
ae	h	ae	h
ian	h	ian	h

Semnele numerilor:

Arabice	Slavone	Romane	Arabice	Slavone	Romane
1	Ā	I	30	Ā	XXX
2	Ē	II	40	ĀĒ	XL
3	Ī	III	50	ĀĪ	L
4	Ā	IV	60	ĀĪ	LX
5	Ī	V	70	ĀĪ	LXX
6	Ī	VI	80	ĀĪ	LXXX
7	Ī	VII	90	ĀĪ	XC
8	Ī	VIII	100	Ā	C
9	Ī	IX	200	Ā	CC
10	Ī	X	300	Ā	CCC
11	ĀĪ	XI	400	oĪ	CD
12	ĀĪ	XII	500	Ā	D
13	ĀĪ	XIII	600	Ā	DC
14	ĀĪ	XIV	700	Ā	DCC
15	ĀĪ	XV	800	Ā	DCCC
16	ĀĪ	XVI	900	Ā	CM
17	ĀĪ	XVII	1000	Ā	M
18	ĀĪ	XVIII	2000	Ā	MM
19	ĀĪ	XIX	5000	Ā	LD
20	Ā	XX	10000	Ā	CCLD

N.B. In scrierile vechi se insemnau anii dela zidirea lumii. Anul 1 al erei creștine corespunde anului 5508 dela zidirea lumii după calculul celor vechi. Scoțând deci 5508 pentru luna de la Ianuarie până la Septembrie și 5509 pentru luna de la Septembrie până la Ianuarie a... anul insemnat cu cifrele după era veche, vom afla anul corespunzător al erei creștine.

ESEMPLU:

Anul de la zidirea lumii
 arab. 7356
 slav. 3715
 rom. CCCCCLVI

Anul erei creștine
 arab. 1848
 slav. 6308
 rom. MDCCCXLVIII

3111
 7075
 5508
 1508

1016
 1508
 60

5508
 1508
 4000
 7/35

DAVIDU PROROCU ȘI ÎN PĂRAT

CĂNTARE

ȘEDERE ÎN TĂIA

I. Cântecul I.

1. Ferece bărbatu ce nu
mérge la sfatulú
necuraților, și
pre calé păcăto-
șilor nu stă, și
la șederile pierdăto-
rilor nu șede.
2. Ce în
lógia Domnului învăța-
se ziua și noaptea

ѢРШСРШЩ
 ПРА. КЪТІАРЕШЕДУКРЕ-

АТЪЖІСЪТІСОУ, А,

ФЕРШТЕБЖСБАТЪТЕМЪ
 МЪСЦЕЛАСФАПЪЛЪ,
 НИСЪРАЦИЛОРИ. ШИ
 ПРЕЖАЛЪ ПЪКЪТЪ
 ШИЛОРЬ ИУСТЪ. ШИ
 ЛАСЕДЕРИЛУПІЕРСЪЛЪ
 РИЛОРЬЛОУШЪДЕ. ТЕ
 ЛЪЦЪДЪЛЪЛОУ, ЛЪВЪЦЪ
 СЕСЪШАШИНШАПТА.

А
 1
 2
 3

3. Și hi-va ca lemnul răsă-
dit lân'gă eşitul ape-
e(i), ce rodul său dă în
vrémia sa, și frun-
đa lui nu cade, și toa-
tă câtă se face do-
spéște.

4. No așa, necu-
rațiloră, no așa, ce
ca pulberia ce o măto-
ră vãn'tul deîn fața
pământului.

5. Derep'-
tu acia nu vur învie ne-
curații la * giudet, nece * (lipsesco)
păcătoșii în sfa- *greșii întru*
tul derepțiloră.

6. Că
ști Domnul calé derepți *știe*
loră, și calé necu-
raților pierē.

per-i-va

ш и х и в а к а л е н ѡ с ж с ѣ ,
 д и л ѣ и с ж с ш и т ѡ а п е
 е . т е с ѡ ѡ д ѡ с ѣ ѡ д ѣ р
 в р ѣ м а с а . ш и ф р ѡ
 с а л о ѡ н ѡ к а д е ш и т о а
 п ж к ѡ т ѣ с ѣ ф а т е д o
 с т ѣ ц е . н ѡ а ш а п e i c o y
 р а ц и л о р ь н ѡ а ш а . т e
 i c a п о у л б е р л т e i m ѡ t o
 р ж в ѣ н т о у д e r ф а ц а ,
 п ж м ѡ н т о у л ѡ . д e p e n
 т ѡ а т a п ѡ в ѣ р ѡ л ѡ к i e м e
 i c ѡ р а ц i n a a ц ѡ d e . м e т e
 п ж i c k т o ш и n ѡ с ф a
 т ѡ д e p e n ц и л o р ь . ц ѡ
 ш и д ѡ о y i c a л ѡ d e p e t ц и
 л o р ь . ш и i c a л ѡ d e i c o y
 р а ц и л o р ь п i e p e : ~

Privirea naturei.

Nici o îndeletnicire nu mulțumește mai mult pe om și nu-i pricinuește plăceri mai felurite, de cât privirea cu luare aminte la lucrările naturei.

Plăcerea ce ne pricinuește privirea naturei.

Natura, întocmai ca o mămă, ne face să simțim cea mai d'întîiu, mai nevinovată și mai puțin costisitoare din toate plăcerile. De aceasta strămoșii noștri se bucura o dată în raiul pămîntesc, și numai stricarea năravurilor, și prin urmare și a gusturilor lor i-a făcut să o părăsească și să se silească a-și căuta altele nouă.

Uprisa natopii

Niri o indchetriice no: mshyomaye
 mai moht. co om, uimno'v upirinoe-
 uye aborepi mai ghehopite. De kii upi-
 epeako hrapu aminte has hotyopite
 natopii.

Isobrepea re ne upirinoe
 uprisea natopii.

Natopa, intokmai ka o msho, ne fare o cim-
 hyn ea mai d'intur, mai noinos ato uii mai
 arhyn koticiloape din toate abrepibu. De
 areata ctpromuui nouyiu ce btkopa o dato
 in pairb amintech, uii normu ctpikapea no:
 paerpiop. uii apin xpmape uii a rectypiop
 bop'ia fohst o o upre ceacko uii o ce cibras.
 ko a uii kosta abtike no:

Nemărginirea universului.

Soarele cu toate planetele, de care este însoțit, cuprinde o parte foarte mică în nemărginirea întocmire a universului. Fie-care stea, ce de aici ni se pare așa de mică, este un trup care, atât la mărime cât și la strălucire se poate potrivi cu soarele. Așa dar ori ce stea, nu numai că este o lume deosebită, dar încă și un centru de o sistemă întreagă de planete.

Intr'ast fel de chip trebuie să privim stelele, care scânteiază asupra capetelor noastre! ele se deosebesc de planete prin vioiciunea strălucirii lor, și prin aceea că locul unde se află este neschimbat. După mărimea lor, se despart în șase clase care cuprind mai trei mii stele. Cu toate că s'au

Nemopujinipua ^{ay} nisopeshuvu.

Coapche ko toatu ahamitike du kape
 uto incojitu, koapinde o aapto foapto
 miko in nemopujinita into kimipe a r.
 nisopeshuvu: Tu. kape tra, re di airu ni
 ce kape ama di miko, uto on tpeva
 kape, atit ha mopime kitu mi ha tpe-
 hvupe, ce aotat mopime ko coapche. No-
 ma dap opu re tra no noma ko uto
 o tume discobito dap inkro mi on un-
 tpe de o aitemo intiparo du ahamite.
 Intip act fch de kiva tpebre ce apioim
 tihhe kape kintearo acoapa ka-
 antihop noatpe! che ce discobite de
 ahamite apua oivivonia apohvupiu
 hop, mi apim ama ko kokek rnde ce
 aapas uto nickimbat. Druo mopu-
 mie hop, ce discapt in maai kha
 ce kape koapind imaperne mai ha
 opu miu che. Tu toatu ko i avu

cercat a hotărî, pe cât se poate numărul lor, însă tot e învederat că ele sunt nenumărate. Numai stelele, pe care ochiul cel mai pătrunzător d'abia le ar putea zări, ne arată că în zadar s'ar trudi cine-vaș a le afla numărul.

Ochianele ne au dat mijloacele de a descoperi milioane de stele; dar cu toate acestea ar fi o mîndrie nebunească pentru om, dacă ar socoti că prin ochianul său poate să hotărască marginile universului.

Dumnezeu dovedit prin lucrările sale.

Omule deschide numai ochii, și vei vedea fără a căuta dovezi cât e de mare puterea și înțelepciunea ziditorului, și cum

zphiat a xotopi, az hit a acate, nu
 mopatu kop; ince tot e incedpat ko
 che cint nenmopatu. Nirmai dichehu
 a kape okishu rih mai wotponwotop d'a
 bia hu apu witea xopi, nu apate ko in ra:
 dap i apu tpevi rimeanu a hu alpha no:
 mopsh.

Okianchu nu ar datu miyhoaru du adro:
 koaspi mihisani du dchu: Dap hu kate a,
 ritha apu fju mindpis nibonacko arw:
 Npe om. Daku apu cokoti ko apin okianshu
 a' acate a xotopacko mapujinhu onioy:
 ashu.

Dammuzso

doedit qvin haryopiko ceiko

Omaho dizeuid normai ouu. Inu eu' ce-
 da gape a uorta doocai' ust idu mapu ante
 pua ni puzakawosa ziditopshoi, nu uom

acestea strălucesc în toate lucrările sale.

Desfătărilor țărăniei.

Vino să te bucur de plăcerile pe care le gustă numai înțeleptul. Dulcea lumină a soarelui te cheamă la verdeață, acolo ni se păstrează veselia cea mai curată. Intr' acea vale înflorită, să îndreptăm cântarea noastră către ziditor.

Plăcerile ce ne pricinuește lucrarea câmpului și a grădinilor.

Lucrarea câmpului și a grădinilor este una din cele mai desfătătoare îndeletniciri și poate că numai ea singură ne răsplătește ostenele prin mii de plăceri. Cele mai

multe trebi îndatorează pe om a se închide în odaia sa spre a lor săvârşire. Lucrarea câmpului însă îl scoate în mijlocul celor mai frumoase locuri, unde găseşte aerul cel mai curat şi de unde priveşte cu înlesnire lucrurile naturei.

Răsărirea soarelui.

Văzut-ai vre-odată mareaşa privelişte, care pe toată ziua se prenoeşte cu răsărirea soarelui? ori moliciunea sau nebăgarea de seamă, amîndoă vrednice de osîndă te-aŭ oprit de a privi această minune a Naturii!

malka tyraš andatypēze ai om a se
 andadu on odaiu su ope a hys se ope:
 sepe: kerpapra ar mantstot' anse, sh
 skote on mi, hovok rehop miš' fopt =
 moue koiopi' enda rosek' apoth uhr.
 miš' kopt, si da endu upi' k' re an-
 kusipe kerpapite natypii'

Prescripcea Söcipelöi

Brzötai hpe o date mepiäya
 p̄p̄ibeliute, kapea, p̄o toäte riöa-
 se p̄p̄innociute ho p̄prescripcea Söcipelöi.
 op̄i moluisionia saš nebögäpca in scame,
 amindor' ep̄idnise de ostinde tē aš
 sp̄oit de a sp̄ibi aieäste munone a
 Natöpiü!

Vînturile și furtuna.

Cu cîtă vioiciune se întărită aerul. N'auzi cum mugesc sus vînturile? Norii se grămădesc, vezi cu ce repejune sbor, ce potoape varsă ei pe pămînt.

Cât e de grozavă puterea vînturilor! Sfăramă cele mai țepene lanțuri, răstoarnă palaturi, sgudue pămîntul pînă în temeliile lui.

Primăvara.

Fie-care zi aduce cu sine în natură cîte un ce nou. În fie-care zi făptura se apropie de a ei desăvîrșire. Acum iarba începe a crește și oile a o căuta cu un

ΒΑΝΤΥΡΙΑΕ καὶ ΦΥΡΤΥΝΑ.

Ποῦ ἔστι βίαιος καὶ πρὸς
 πρὸς ἄλλον. Πάσα ἡ νόσος
 ἡ νόσος ἐστὶ βαντυρία. Νο-
 σία ἐστὶν ἐπὶ τῷ σώματι, βίαιος
 ἐστὶν ἡ νόσος, καὶ πρὸς ἄ-
 λλον βαρὺς ἢ ἡ νόσος
 ἔστι ἡ νόσος ἀπὸ τῆς
 βαντυρίας. Ἐστὶν ἡ νόσος
 καὶ ἐπὶ τῷ σώματι, ἡ νόσος
 καὶ ἐπὶ τῷ σώματι, ἡ νόσος
 καὶ ἐπὶ τῷ σώματι, ἡ νόσος
 καὶ ἐπὶ τῷ σώματι, ἡ νόσος
 καὶ ἐπὶ τῷ σώματι, ἡ νόσος

Примъзвара.

Φίη κάρη ζή ἀχίτη καὶ σίμη πρὸς κατὰ
 κήτι ἐν γέ νός. Φίη φίη κάρη ζή φητὰ καὶ
 ἀχίτη καὶ ἀ ἐπὶ κατὰ κήτι. Αἰώνη ζή κήτι
 φητὰ καὶ κήτι, καὶ ὅτι καὶ ἀ κατὰ κήτι

mare nesațiu. Acum grâul răsare pe arăturile noastre; grădinile desvoltându-și ale lor podoabe încep a fi mai plăcute, mai vesele și mai desfătătoare.

Influența cristianismului asupra civilizații.

Când cercetăm obiceiurile neamurilor vechi ale Grecilor și ale Romanilor, care în veacurile acelea erea cele mai civilizate, când cercetăm de aproape relațiile între deosebite popoare și între deosebite clase ale aceluiași popor, nu ne putem îndestul minuna de norocitele și adâncele modificății ce a făcut cristianismul spre dărăpănarea din ce în ce mai mult a unei rătăcirii, care apăsa omenirea. Oare-care pilde adunate din veacurile

dinaintea și din urma cristi-
anismului vor fi îndestule ca
să dovedească superioritatea
civilizației de acum asupra
celeia vechi. Robia apăsa în
vremea veche cea mai mare
parte a neamului omenesc.
Robul se socotea, nu ca o ființă
insufletită și înțelegătoare, ci
ca ori-care alt lucru proprie-
tatea stăpânului. Defăimarea
asupra acestei clase de oa-
meni eră pe atunci atât de
înfrământată, în cât chiar fi-
losofii cei mai vestiți ai an-
tichității își făcuse o părere
ca o axiomă, că în omenire
se află două nature, adică
natura slobodă și natura ro-
abă.

La Romani ostași și pro-
tivnici ce se prindea cu ar-
mele în mână era hotărâți a
munci în toată

Dni nainat 3i Dni roma epilai
 amilum⁷ ed puzadlaone uals
 Cu. doo dalus lrepi, pita est uiti-
 loy⁷ De aut m alrepi uis⁷ oru,
 Doreu ante q⁷ epunt uenit f⁷ ai
 roge uyan antromi mundur,
 sonu le lomat noa o pincy
 phlopyyias & p⁷ merracoym, ri
 nape nape aut ungt poye-
 amat lura am u⁷. Dep⁷ m⁷
 alreza aratp⁷ ubi de oasione pot
 in a au⁷ i aut t de p⁷ p⁷ d⁷ i nates
 fust n⁷ p⁷ p⁷ ology⁷ ri m⁷ u⁷ u⁷
 p⁷ a⁷ antu⁷ u⁷ p⁷ p⁷ p⁷ o⁷
 p⁷ u⁷ o u⁷ lrome us p⁷ o⁷ m⁷ p⁷
 ce up⁷ h⁷ d⁷ u⁷ natep⁷, u⁷ d⁷ h⁷ u⁷
 ayne l⁷ onode 3i natep⁷ p⁷ o⁷
 ka domani olawki p⁷ o⁷ t⁷ o⁷ ni ri
 u⁷ lo p⁷ i⁷ d⁷ h⁷ u⁷ p⁷ o⁷ m⁷ p⁷ o⁷
 p⁷ t⁷ p⁷ o⁷ p⁷ i⁷ u⁷ u⁷ p⁷ o⁷ m⁷

viața lor cu fiarele în picioare; virtuosul Caton trimetea pe slugile lui cei bătrâni să moară într'un ostrov, când le slăbea puterile și nu mai putea să fie de trebuință. Tinerii lacedemoni făcea vânătoare să prinză iloți (robi). așa dar nimicirea cu care erea socotiți această clasă de oameni, erea pe acea vreme mult mai întinsă și mai înrădăcinată, de cât este acum pe unele locuri. Să nu socotească cinevaș, că această clasă erea puțin numeroasă; toată munca pământului se făcea de robi; orașele erea pline de aceștia. La Roma erea unii patriei, cari avea până la zece mii de robi. Ne aducem aminte de vestita

eidege hgo no piasone p^3 ceoye,
 oiptoloh katon ayjiviat no
 lozjivho u^7 no ayjiv no mon-
 no p^3 ayjiv³ olagos kulav, us no u
 lioat avaypoh di no tvi avat
 et yre de ayjiv³. Timpie la
 urmonie gont es malayp lo p^3 p.
 p^3 thozi (poni). adu dap ni nu-
 niryot ni ayre apt lo u ayjivert.
 laur ulur avasavuni apt avat
 ayre murt mai gnainle, di
 nu p^3 piderinnas, Drust ette
 unum de snite koupi. lo u
 lovoadlus no noat no u lioat u
 lo apt ayjiv no ayjivle; avasav
 mela urkiv³ ni lo gont de
 poni. opthom apt avint de ayjiv
 no Doma apt no⁷ ayjiv³ ayre
 abt ayre no ayre ni de poni.
 nu avrem avinte de avasav

părere ce ne spune istoria, că odată un Roman, când era vorba în senat, să le dea o deosebită îmbrăcăminte robilor: «Luați seama, să nu le dați mijloc de a se număra.» Robia s'a derăpănat acum între cele mai noă societăți prin influența cristianismului. Slobozirea neamului omenesc din fiară este adevărat datoare acestei înalte religii. Temeiul acestei sfinte învățături se arată deslușit în cuvîntul Evanghelii: «toți oamenii sunt frați, toți sunt de o potrivă înaintea lui Dumnezeu.» Înaintarea unui popor în civilizație nu poate fi temeinică, de cât când se va potrivi cu aceste sfinte învățături, pe care

arpa e u m larm i llo pa ur
 adut r³ poman . usnd yot oqar
 glenat ur l d³ dndur i ar p³ q³
 ur i nta p³ r i p³ d³ h i a j i l o m e
 l s m s u d a j i m p r o k i d u a l r m
 us p r d³ p o r u a l i d z o r u r a t
 u n o t r d³ a p r u r m a t n o r l e j i a t e
 j i a p i n i p a n i j a u p i l l i a n i l u s
 l r o n o g i p t u t h o u s o m n e l t e d i e
 g i a p s u l a u a d o r p a t d a t o q u e a u r
 g i e p n a s t e p r u z j i . T e m u s
 u r z j i l e g i n t e r d³ o r p a i p i l r a
 o a u r d e l a u d e t d³ u r s t a u l e u r i n
 t o j i o a t m i l a n t p o a j i ; t o j i
 e n t d e o a o a j i e s d n a s t a t u r
 d i m m e r . d n a s t a u t o u t d i
 u r d³ r i s i k i z a j i m a v a t e g i t e
 u t i k e , d u u s t e u s n d l r a
 u o t p r e u r u r l a u l e g i a r d o r p
 a p i u r n a o n l r o l a o k i e m s³

apostolii mântuitorului le au propovedit peste tot pământul.

Ce este preotul?

Preotul este omul pe care tot creștinul îl cheamă ca pe o mărturie, ca pe un sfătuitor, ca pe un cărmuitor la toate faptele cele mai de căpetenie ale vieții civile; fără de preot niminea nu se naște nici moare, el ia pe om din brațele maicii sale și nu-l lasă de sub a sa îngrijire până la groapă, el blagoslovește și sfințește leagănul, așternutul cununii și patul morții; pe preot copii se obișnuiesc de mică a-l iubi, a-l cinși, a-l respecta și a se teme de dînsul, pe el și cei necunoscuți îl numesc părinte; la picioarele lui creștinii își dau tainele și varsă lacrimi de spăsenie din adâncul inimii; preotul este vindecarea sau mângăierea tuturor ticăloșilor trupești și sufletești, mijlocitor între bogăție și sărăcie, la ușa lui bate și săracul

și bogatul: bogatul ca să-și reverse tainica milostenie, săracul ca să o primească fără de a se rușina; el ne fiind de nici un rang în societate, este de o potrivă cu toate clasele de oameni; cu clasele cele de jos prin a sa viețuire în sărăcie, și încă prin zmerenia nașterii sale; cu clasele cele de sus prin a sa curată conștiință și prin acele deosebite simțiri filantropice prin care legea creștinească insuflă și stăpânește inima omului, în sfârșit omul care pătrunde toate inimile și le cârmuește, al căruia cuvânt se coboară prin puterea credinții, de sus de la părințele luminelor, de la tatăl cel cerese! acest om, zic, este preotul, nimenea nu poate face mai mult bine sau mai mare rău oamenilor de cât preotul, care își împlinește sau care nu-ș cunoaște înaltele datorii sociale, cu care se află însărcinat.

**Mesteşugul de a fi cine-va
norocit sau povăţuirile
bunului Franelin.**

Dumnezeu a zis omului:
ajută-te şi te voi ajuta. Le-
nea se aseamănă cu rugina;
ea prăpădeşte mai mult tru-
pul care stă de cât care este
în lucrare.

Cheea, care se întrebuin-
ţează este totdeauna curată.

Dacă îţi iubeşti viaţa, nu-ţi
risipi vremea, căci viaţa din-
tr'aceasta este compusă. Câtă
vreme dăm somnului peste
trebuinţă! Uităm că avem
destulă vreme de dormit, când
vom intra în mormînt. Dacă

MELE KIMST'YA

De a epu rimba no porit

caș

Florizipike ornishoi

șpankhiu.

Imunivă a yis omșarii așta-
te și te oai așta. Perit er
actimam de pofina, ca aporode
ze mai mult șpand naprite
corot kapu ite șu honyapa.

Kat kapu er subșovioșșe ite
tot șona șepate.

Șura șu șușșe șiașu no ș pi-
ciai șpomb, rior șiașu Dmșora
șta ite șomareș. Kati șu-
ma Dom comșarii ite șp-
ovingș! Ștun de acșon Dito.
Le șpomer De Dpomb șad șom
ștupa er meșment Șaxa

vremea este lucrul cel mai prețios, pierderea ei trebuie să fie și cea mai mare pagubă, pentru că vremea pierdută nu se mai poate găsi. Să lucrăm dar până ce putem. Cu ne-pregetarea putem să învingem ori-ce neînlesnire. Lenea le face toate anevoe, iar munca le înlesnește toate. Lenea merge așa de încet, încât sărăcia o ajunge numai decât.

Ce sînt nădejdi și doririle ce avem pentru vreme mai norocite? Noi singuri ne putem face vremea norocită prin lucrare. Lucrarea n'are trebuință de nădejdi și de poftiri. Cine este muncitor n'are teamă de lipsă. Foamea se uită pe ușa

Opriunt vite bogorile era mai tina
 juve, apudet in tyrae la gir
 3: et mai mare auera. avu
 ai opriunt apudete no e mai avu
 te eie. Co bogorile Dui no e
 in acton. Ne magnitudinet as
 tate in suan zina qui e no e
 bogorile. Kent he gure toate
 bogorile; rapu monca la bogorile
 ze toate. Kent bogorile abia
 De sunt avuie opria o bogorile
 no rai de act.

Ce sunt bogorile 3 bogorile
 la ason avuie opriunt ma
 bogorile? no e la bogorile no e acton
 gure opriunt bogorile si bogorile
 pe. bogorile si gure tyrae no e
 De bogorile 3: De bogorile line
 vite bogorile si gure tyrae De
 bogorile bogorile in vite bogorile.

muncitorului, dar nu îndrăseşte să intre în casă. N'avem trebuinţă să căutăm comorî şi să moştenim bogăţii, ca să fim norociţi. Lucrarea este isvorul fericirii şi Dumnezeu blagosloveşte pe muncitor.

Să ne folosim de vremea ce avem în mână, că nu ştim ce pedeci vom întâmpina mâine. Cu buna voinţă şi cu nepregetarea putem face minuni.

Pentru a fi omul norocit, pe lângă iubirea de muncă trebuie să aibă şi multă băgare de seamă la ori-ce lucru; că de multe ori se întâmplă, ca cea mai mică neglijare să pricinuiască cel mai mare rău. Din lipsa unui cui se perde potcoava, din lipsa

monnetopu hui, Dupa no supracom
 ze cu sinta su Reu. Nabrui
 tuosinge cu pastom romopu
 niri cu mozomiu obozji kals
 gim noziji. Kozgrapt eite
 iocupa gpirijui, I. Doman.
 xpo abarobocze cu monitope
 . Cu nu gtoicim de gunt re uera
 su mosu, ka nu zim re ardra
 com sintamainu mosu. Ho
 orna boingz Ii nu magozptapt
 ustom gale minond.

Montre a ce omu nozuit, an
 hore rompt de monu, tuosce
 aias Ii mosu obozji de comha
 pi re kuzp, ka de mosu gpi la
 sintomada ka es meu mosu mosu.
 epizive cu gpirumioaloci reu mau
 mape pu? Din horea omu reu
 cu ayid notuaba, Din hiaa

potcoavei schioapătă calul, și din pricina schiopătării calului pere călărețul, pentru că-l ajunge vrăjmașul și-l omoară; și toate acestea se întâmplă pentru nebăgarea de seamă la un cui ce lipsea la potcoava calului.

**Sfătuirile ce dă un părinte
fiului său, pe care îl
trimete să călătorească
în streinătate.**

Fătul meu, pentru a călători cu folos, îngrijește să nu lași nici un lucru să-ți treacă pe dinaintea ochilor fără de a-l vedea cât vei putea mai bine; fă-ți tot-dea-una întrebarea: La ce trebuiește aceasta? Cum se face aceasta?

nativobri' Zorivarte Kaksé, i'
 Din aprina Zorivartepid' Kaksé
 urgu Kaksépruh, aentis ka' k'
 apruzé groyma'ed i' k' omogu
 i' toate acteti' la antamata
 uruzis non capt' de comu la
 eu Koi' in unu ka' uotivabu
 Kaksé i'

Cœticipiê

ce de un arpinte gishoi' osi' au uape
 sh' trimite de Kaksétopeacur' un ctipre
 invitate.

D'ia' mid. P. i'aps' anto' cupi' os
 g'p'ê, i' g'ong'izel' ce ne k'izé naré' i' k'ep'ê
 ce' ap'caus' ce' d'ê' nad'ab' ôuid'ê' g'p'ê
 z'ê'ê'edd' us' o'k'ax' ut' n'ê'nius', g'p'ê'act
 D'us'ua' i' ap'ca'p'au: k'ê'v'ê' ap'ras'ê'g'ê'
 ard'ca'at' us' ce' g'ar'ê' g'ê'ca'ê' i'

Dacă nu vei călători precum îți zic, mai bine este să rămâi acasă.

Dacă voești să vezi numai copaci verzi, case albe și oameni cu două picioare, acestea le poți găsi și pe aici.

Precum după trăsurile chipului se pot oare cum cunoaște bunele sau relele calități ale unui om, așa și după vederea din afară a unui sat, sau a unui oraș se poate cunoaște ce se coprinde într'însul. Dacă într'un sat vei vedea multe cârciumi, să fii încredințat că acolo nu vei găsi iconomie, nici fericire casnică, mulți leneși și puțini oameni cinstiți.

Unde vei auzi des clopotele pe la biserici, ca să înștiințeze zilele de sărbători, pune monedă măruntă în buzunar, că îți va trebui pentru cerșătorii ce vei întâmpina.

Davaus o'uthe apod apus 37
 W, u'vonia u'vonia prun' auus
 Dava o'uthe o'uthe no u'vonia u'vonia
 u'vonia u'vonia u'vonia u'vonia u'vonia
 ad he noji u'vonia u'vonia

Apus, your ap' u'vonia u'vonia
 u'vonia u'vonia u'vonia u'vonia
 ha u'vonia u'vonia u'vonia u'vonia
 u'vonia u'vonia u'vonia u'vonia
 u'vonia u'vonia u'vonia u'vonia
 u'vonia u'vonia u'vonia u'vonia

Davaus apod Cat o'voda monte h'vonia
 u'vonia u'vonia u'vonia u'vonia
 u'vonia u'vonia u'vonia u'vonia
 u'vonia u'vonia u'vonia u'vonia
 u'vonia u'vonia u'vonia u'vonia

u'vonia u'vonia u'vonia u'vonia
 u'vonia u'vonia u'vonia u'vonia
 u'vonia u'vonia u'vonia u'vonia
 u'vonia u'vonia u'vonia u'vonia
 u'vonia u'vonia u'vonia u'vonia

Unde vei vedea, că oamenii se plimbă mult și își fac vizite în toate zilele și în tot ceasul, păzește-te de bancruți și nu împrumuta pe nimenea.

Unde vei găsi noroiu pe scară și poleeli în casă, acolo să nu șezi la masă, că stăpâna casei nu știe ce se face în bucătărie.

Ca să știi, dacă un oraș este mare sau mic, n'ai trebuință să alergi ca să-l înconjori, sau să te sui într'un turnu; uită-te numai pe uliță să vezi dacă mulți oameni se cunosc și își fac complimenturi; cu cât mai multe căciulării vei vedea, cu atât mai mic este orașul.

Urmează sfaturile mele, întreabă mult, răspunde deșlășit dar în puține cuvinte, fă-te mai fără știință de cât ești, și în tot locul unde vor avea plăcere a te învăța.

i. H. v. o. l. d. u. s. o. a. d. c. a. r. i. n. o. u. s.
 i. n. g. a. o. i. g. i. a. n. a. o. a. i. a. v. i. t. a. l. i. s.
 u. o. t. v. i. t. i. s. u. o. z. i. p. t. e. d. e. n. a. n. t. p. o. z. i. t. i. s.
 i. n. p. r. o. u. s. a. i. a. n. n. i. u. a. n. s.

H. v. o. l. d. u. s. o. a. d. c. a. r. i. n. o. u. s.
 i. n. g. a. o. i. g. i. a. n. a. o. a. i. a. v. i. t. a. l. i. s.
 u. o. t. v. i. t. i. s. u. o. z. i. p. t. e. d. e. n. a. n. t. p. o. z. i. t. i. s.
 i. n. p. r. o. u. s. a. i. a. n. n. i. u. a. n. s.

H. v. o. l. d. u. s. o. a. d. c. a. r. i. n. o. u. s.
 i. n. g. a. o. i. g. i. a. n. a. o. a. i. a. v. i. t. a. l. i. s.
 u. o. t. v. i. t. i. s. u. o. z. i. p. t. e. d. e. n. a. n. t. p. o. z. i. t. i. s.
 i. n. p. r. o. u. s. a. i. a. n. n. i. u. a. n. s.

H. v. o. l. d. u. s. o. a. d. c. a. r. i. n. o. u. s.
 i. n. g. a. o. i. g. i. a. n. a. o. a. i. a. v. i. t. a. l. i. s.
 u. o. t. v. i. t. i. s. u. o. z. i. p. t. e. d. e. n. a. n. t. p. o. z. i. t. i. s.
 i. n. p. r. o. u. s. a. i. a. n. n. i. u. a. n. s.

Raport la subtcârmuire.

Aleşii satului Izvoarăle plecat încu. noştiinţează cinstitei Subtcârmuiri, că eri noapte s'a fost furat un cal din grajdul preotului Ivan dintr' acest sat, şi prinzînd de veste numitul preot, a făcut de ştire strejii, care bătînd toba prin sat au alergat îndată câţi-va voinici în toate părţile şi au luat urma furului, până a dat peste el astăzi pe la amiazi în stuful de la balta mare şi acum se trimite cinstitei Subtcârmuiri supt bună pază.

Contract de moşie.

Sub însemnaţii lăcuatori ai comunei Izvoarăle încredinţăm printr' acest înscris al nostru că am făcut cu Dumnealui pitarul Spiridon arendaşul aceştii moşii următoarea invoială:

1-iū. Pentru păşiunea vitelor de prisos peste numărul hotărit de regulament, Domnul arendaş

ne va da deosebit islaz câte un pogon de fiecare vită mare sau de fie-care cinci vite mici, socotindu-se vitele cele mari de la doi ani în sus și cele mărunte de la un an în sus. Acest islaz să ni se dea tot la un loc, pe care noi împreună cu d-l arendaș l-am și ales. Să fie în crivina de lângă baltă, fiind că este alătura cu islazul cel Slobod al satului. Apoi după numărătoarea ce am făcut tuturor vitelor dintr'acest sat s'aŭ găsit 390 capete vite mari și 1800 vite mărunte din care deosebindu-se cele slobode 130 vite mari și 600 vite mărunte și rămâind de prisos 260 vite mari și 1200 vite mărunte, se cuvine să ni se dea pentru vitele cele slobode 125 pogoane, socotind câte o jumătate de pogon de fie-care vită după regulament. Iar pentru vitele cele de prisos socotindu-se câte un pogon de fie-care vită după învoială, se face a ni să da 500 pogoane, care împreunându-se cu cele 125 se însumează peste tot 625 pogoane. De aceea noi mergând în numita crivină și am măsurat 200

ne cada Diocesis n[ost]ra usque ad modum de
 p[ro]p[ri]o u[er]o entat h[ab]et, Cas de p[ro]p[ri]o u[er]o n[ost]r
 h[ab]et h[ab]et. Quocirca p[ro]p[ri]o entat n[ost]r h[ab]et
 De ha[ec] do[ct]r[ina] d[icit]ur In n[ost]r h[ab]et De ha[ec]
 q[ui] d[icit]ur n[ost]r n[ost]r q[ui] n[ost]r d[icit]ur
 su[us] d[icit]ur h[ab]et n[ost]r n[ost]r us[us] d[icit]ur
 d[icit]ur h[ab]et In n[ost]r q[ui] d[icit]ur n[ost]r
 h[ab]et n[ost]r, p[ro]p[ri]o n[ost]r n[ost]r n[ost]r
 n[ost]r h[ab]et In n[ost]r n[ost]r n[ost]r n[ost]r
 d[icit]ur n[ost]r n[ost]r n[ost]r n[ost]r n[ost]r
 d[icit]ur n[ost]r d[icit]ur n[ost]r n[ost]r n[ost]r
 In n[ost]r In 1800 entat n[ost]r n[ost]r n[ost]r
 Diocesis n[ost]r n[ost]r h[ab]et 130 entat h[ab]et
 In 600 entat n[ost]r n[ost]r In n[ost]r n[ost]r
 n[ost]r 260 entat h[ab]et In 1200 entat
 h[ab]et, Cas n[ost]r, n[ost]r n[ost]r n[ost]r
 entat n[ost]r, h[ab]et 125 n[ost]r n[ost]r
 usque ad modum de p[ro]p[ri]o de p[ro]p[ri]o
 d[icit]ur n[ost]r n[ost]r n[ost]r n[ost]r n[ost]r
 de n[ost]r n[ost]r n[ost]r usque ad modum de p[ro]p[ri]o
 entat d[icit]ur d[icit]ur, Cas n[ost]r n[ost]r 500 n[ost]r
 n[ost]r, n[ost]r n[ost]r n[ost]r usque ad modum n[ost]r
 n[ost]r n[ost]r n[ost]r n[ost]r n[ost]r n[ost]r
 d[icit]ur n[ost]r n[ost]r n[ost]r n[ost]r n[ost]r
 cas n[ost]r n[ost]r n[ost]r n[ost]r n[ost]r

prăjini în lat și 650 în lung și am pus semne de jur împrejurul acestui loc ca să se știe de islaz.

2-lea. Pentru vitele de prisos noi ne îndatorăm să plătim D-lui Arendaș câte doi lei de vită mare și câte 20 parale de vită măruntă; răspunzând acești bani în două câșturi, în toamnă și în primăvară.

3-lea. După ridicarea bucatelor din holde să fie slobode toate vitele satului a paște pe acele locuri până când se vor începe toate semănăturile, fără de a mai cere D-l Arendaș vre-o deosebită plată.

4-lea. Pentru pogoanele de prisos ce vom ara peste numărul celor hotărâte de regulament, să avem a da dijmă îndoită adică din zece două de la semănături, și din cincisprezece două de la vinețe.

De aceea spre paza cu nestrămutare acelor mai sus coprinse condiții, sau făcut două asemenea contracturi, și adevărindu-se de cinstita Subtcărmuire a plăși Ciocănești, sau dat câte unul fie-cării părți.

uon² S hat An 650 S hst, Indrus²
 Wm de n^o S uon² arlat² ho² uo² Ep
 Er 2° de rhat²

2° = Indrus² amat² de uon² no² uida²
 uon² de uon², In² ap² S arat² de h²
 de uon² h² ap² In² uo² uon² de uon²
 h² ap²; p² uon² arlat² uo² de uo² uo²

3° = Indrus² amat² de uon² no² uida²
 de uon² h² ap² uon² arlat² uo² de uo² uo²
 ra arlat² h² ap² uon² arlat² uo² de uo² uo²
 arlat² h² ap² uon² arlat² uo² de uo² uo²
 4° = Indrus² amat² de uon² no² uida²

ap² uon² arlat² uo² de uo² uo²
 uon² arlat² uo² de uo² uo²
 arlat² uo² de uo² uo²
 In² uon² arlat² uo² de uo² uo²

Drav² ap² uon² arlat² uo² de uo² uo²
 arlat² uo² de uo² uo²
 de uo² uo² de uo² uo²
 de uo² uo² de uo² uo²
 de uo² uo² de uo² uo²

Zapis de împrumutare.

Printr'acest înscris încredințez că m'am împrumutat la D-lui Sărdaru Dinu proprietarul moșii Izvoarăle, lei 280 adecă doă sute opt-zeci, ca să cumpăr o pereche de boi pentru a mea trebuință, îndatorându-mă a întoarce Dumnealui acești bani în soroc de un an, cu dobândă de unu la sută pe lună și deosebit pentru mulțumire să am a căra la primă-vara viitoare cinci zeci cară de gunoiu din curtea Dumisale pe locul din cotul gârlii.

Zapis pentru sădire de vie.

Subt-însemnatul încredințez prin acest înscris al meu că am făcut cu Dumlui Sărdarul Nicolae proprietarul aceștii moșii acea învoeală, ca să mi să dea mie doă pogoane loc din moșia

Dumisale spre a sădi pe densusul vie.

Pentru care să am a plăti Dumnealui otastină din zece vedre una din rodul ce se va face pe fie-care an, dacă însă din neîngrijirea mea se va întâmpla ca să se părăjinească viea ce voi sădi, d-lui slobod va fi ca să ea de la mine și să o dea altuia ca să o caute și să se folosească.

Despre superstiții. Strigoii.

De omul mort nu trebuie să ne fie frică că și noi o să murim, el e țerină nesimțitoare și nu poate să facă rău și fiind-că a murit creștin îl așteaptă învierea de la făcătorul lumii: trebuie însă să ne ferim de morți ca să nu luăm vr'o patimă de la dînșii. Cei proști însă cred că diavolul intră în morți și face strigoi, și noaptea ese din mormînt fără să-l strice, lucru

Дѣла, евоале, уо дѣла, х
 Бѣлоуоу евоале Дѣла, х
 Дѣла, евоале, уо дѣла, х
 уо дѣла, х, даиуе, дѣла, х
 Дѣла, х, евоале, х
 евоале, х, евоале, х
 х, евоале, х, евоале, х
 х, евоале, х, евоале, х

DE CIPIE CIPHERITICII
Cypriois.

Дѣла, х, евоале, х, евоале, х
 х, евоале, х, евоале, х
 х, евоале, х, евоале, х
 х, евоале, х, евоале, х
 х, евоале, х, евоале, х
 х, евоале, х, евоале, х
 х, евоале, х, евоале, х
 х, евоале, х, евоале, х
 х, евоале, х, евоале, х
 х, евоале, х, евоале, х
 х, евоале, х, евоале, х

care e peste puțință să iasă un mort așa mare și să nu strice mormintul. Cu toate acestea ei așa cred, noi însă credem, că diavolul este legat și n'are putere să muncească pe om, pînă la a doua venire a făcătorului lumii, atunci după ce dulcele Iisus ne va judeca și va răsplăti fieșcăruia după faptele sale, atunci va lua și diavolul poruncă să muncească pe cei păcătoși, pînă atunci însă n'are nici o putere asupra creștinului.

Despre Pricoliciu.

Pricoliciu iarăși nu este în lume, ci e numai o vorbă a proștilor.

Un tîner țeran lucrase la vie, și el de multe ori rămănea singur la căte o

1. ¹ ² ³ ⁴ ⁵ ⁶ ⁷ ⁸ ⁹ ¹⁰ ¹¹ ¹² ¹³ ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰

Decupe Epikohisis

1. ¹ ² ³ ⁴ ⁵ ⁶ ⁷ ⁸ ⁹ ¹⁰ ¹¹ ¹² ¹³ ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰

vie pe unde lucra și durmea cu sapa sub căpătăi. Odată îi zise un pîndar necunoscut, cum dormi tu noaptea singur; căci astă noapte abia am scăpat dun pricoliciu? El tăcù, când piste noapte iată un pricoliciu s' pune pe dînsul s' i facă rău. Dar el tare fiind s' a sculat cu dînsul în sus, și trântindul cu o sfântă de sapă, a căzut jos pricoliciul, pe urmă leagă și s' a făcut ziuă cu el la pușcărie; când în pușcărie ce să vază? vede că nu e pricoliciul, ci e pîndarul de eri. Il cercează stăpânirea pe pricoliciu și află că el a v'ezut pe tîner că are bani și umbla s' i ia cu acel mijloc. Iată dar că prico-

licii sunt hoți, și cei ce cred astfel, cred nimicuri.

Vîrcolaci.

Pe lună n'o mănâncă vîrcolaci, precum cred cei proști pentru cănici nu sunt în ființă astfel de lighioane, ci o întunecă umbra pământului, și acea întunecare se numește de astronomi eclips al lunii, iar când se întâmplă în soare, al soarelui.

⁷kyz⁷ c⁷ 3⁷, ³3⁷ r⁷ r⁷ k⁷ p⁷ d⁷ e⁷;
 e⁷ p⁷ n⁷ m⁷ u⁷ p⁷ r

Bipuohari.

Te kⁿ hⁿ hⁿ n^o kⁿ n^u rⁿ Bⁿ yⁿ o.
 kⁿ aⁿ, rⁿ pⁿ uⁿ uⁿ pⁿ rⁿ iⁿ aⁿ pⁿ oⁿ 3ⁿ.
 uⁿ rⁿ aⁿ pⁿ uⁿ n^u rⁿ n^u eⁿ sⁿ yⁿ nⁿ 2ⁿ
 cⁿ aⁿ pⁿ dⁿ kⁿ zⁿ oⁿ aⁿ n^u oⁿ sⁿ nⁿ
 uⁿ n^u rⁿ gⁿ uⁿ rⁿ mⁿ yⁿ aⁿ rⁿ uⁿ hⁿ sⁿ tⁿ aⁿ uⁿ yⁿ. dⁿ
 uⁿ rⁿ aⁿ sⁿ tⁿ uⁿ rⁿ uⁿ aⁿ pⁿ eⁿ rⁿ mⁿ nⁿ eⁿ gⁿ eⁿ dⁿ
 aⁿ eⁿ sⁿ tⁿ pⁿ oⁿ nⁿ oⁿ mⁿ yⁿ rⁿ uⁿ hⁿ eⁿ uⁿ aⁿ rⁿ hⁿ eⁿ rⁿ
 sⁿ aⁿ pⁿ uⁿ rⁿ n^u dⁿ eⁿ sⁿ tⁿ uⁿ rⁿ uⁿ hⁿ eⁿ sⁿ tⁿ
 . sⁿ oⁿ uⁿ rⁿ, aⁿ sⁿ oⁿ aⁿ pⁿ rⁿ hⁿ e

Despre stafie.

Din Grecii cei neînvățați și proști zic, că fiecare casă are câte un șearpe adevărat câte o stihie; și din românii cei proști iarăși pe stihie a făcuto stafie, și își închipuesc câte și câte de dînsa. De unde urmează că stihia sau stafia nu e femeie precum și-o închipuesc cei proști, ci e nimic, și frica proștilor și ascultați:

Mai în toate curțile boe-rești și mănăstirești se află câte un chelar, sau stolnic. El ca să sperie pe cei mai mici, se poartă cu dînsii foarte rău. Așa odată un chelar care avea pâinea și vinul sub îngrijirea lui se purta cu prea multă

asprime către celelalte slugi și din pricina aceasta stafia i se arăta foarte des în pivniță până când odată la trântit așa de bine, în cât s'a lăpădat d'a mai fi chelar, și după ce sau pus altul mai bun nu sau mai arătat stafia.

După aceasta una din slugi a deslușit lipsa stafiei, zicând: chelarul acesta cu mine sau avut foarte rău, eu mai nici odată nu eram sătul ci mai tot d'ăuna înjurat și ocărât. Așa hotărâiū ca să fac ceva să scap de dănsul, mă arătai lui în pivniță ca stafie, el a doa seară au adus în pivniță de mâncare ca să mănânce stafia, mâncai că-mi era foame, dar

a' Egonhu k'raap' r'k'ra' r' Ehuyp,
 Wi' Dm' r'p' r'na' a' r'k' l'ia' E'aa'p' r'
 n' l' s' p' r'na' p' o' a' p' a' r' d' s' p' a' n' k' n' y' p'
 u' r' r' k' r' n' d' w' y' a' l' s' k' a' i' p' o' r' r' a' n' a' a'
 d' r' a' n' r' e' . p' r' u' s' l' a' k' r' a' d' a' d' a' n' i' a'
 g' p' u' r' k' a' p' o' , z' i' d' e' r' e' r' e' l' a' t' u' t'
 a' k' u' s' k' a' i' r' u' n' e' l' a' r' t' n' a' y' a' p' p' r' e' a'
 E'aa'g' p' d'

D' i' a' s' a' r' k' l' i' a' v' i' k' a' d' i' k' u'
 y' z' a' d' o' l' k' u' i' s' t' k' i' z' a' E'aa'g' p'
 d' z' i' s' t' a' r' k' h' e' p' d' a' r' E'aa' l' i' s' t' i' z'
 l' a' t' a' b' t' p' o' a' p' a' r' y' o' s' , k' i' a' p'
 u' r' r' i' s' i' j' a' a' r' n' e' r' y' a' k' o' a' r' k'
 i' n' n' a' , u' d' d' a' i' n' a' p' r' y' p' a' z' n'
 i' k' h' e' p' t' a' z' a' g' o' u' r' y' o' s'
 k' a' d' e' p' a' k' r' e' b' a' l' e' l' u' a' i' r' d' e' d' i' e' d'
 n' o' i' p' o' r' t' a' d' k' i' z' a' g' r' e' y' p' l' a'
 a' l' t' i' a' g' p' e' , d' i' a' d' o' a' e' t' y' p' t'
 a' a' y' p' a' z' o' n' y' p' d' i' p' u' s' n' u' y' p'
 k' u' e' l' e' n' r' e' s' z' e' r' E'aa'g' p' d' ,
 n' e' n' u' a' k' e' k' y' p' a' p' o' a' n' n' e' . d' a' l'

însă-mi era cu greu să cinez tot ast-fel. Hotărâiū mai mult asupra lui, o sēptēmănă nu m'am arătat, la sēptēmănă însă când m'am arătat, lam trāntit așa de bine în cât lam făcut de au lāsāt chelāritul.

Și așa am scăpat de el și el de mine.

Despre miazănoapte.

Un șiret prost avea plăcere să puie un cearșaf alb în cap și să umble în picioroange înalte ca să sperie pe copii și pe cei mai proști de cât dēnsul. Un înțelept iarăși avū plăcere să bată la o rēspāntie două țeruse și să lege o funie de dēnsele, și vinind acesta pe care socotea tot satul că este miază noapte iar alții zorilă s'a împedecat și a căzut întrun noroiu deunde abia a eșit și așa s'au învățat șiretul nostru minte și nu s'a mai făcut miazănoapte sau zorilă.

Adresa Departamentului din lăuntru

Către eforia școalelor

Septembrie 24, 1838.

Acest Departament văzând în proiectul al 2-lea pentru seminari protopopi și preoți, că la art. 8-lea să cuprindă ca în fieștecare sat să se ție pe lângă preot și un cântăreț care va fi dator să învețe copii satului carte și cântări, a cărui articol coprinde negesinduse încă pusă în lucrare.

Răspunsul Eforiei

Către Departamentul din lăuntru

cu No. 109 Februarie 4, 1838.

Eforia cu cinste priimind adresa cinstitului nalt Vornic cu No. 118 a văzut cu deosibită mulțumire poruncile

Адреса Департаментахъ динъ Имперіи

№ 109

Εφορία Πλοοαηηορ

Суботинскаго 24 1838.

Ανεκτασθησιν οτι η εν τω παλαιω κωδικο
επισημοποιησθησιν οτι η εν τω παλαιω κωδικο
επισημοποιησθησιν οτι η εν τω παλαιω κωδικο
επισημοποιησθησιν οτι η εν τω παλαιω κωδικο
επισημοποιησθησιν οτι η εν τω παλαιω κωδικο
επισημοποιησθησιν οτι η εν τω παλαιω κωδικο
επισημοποιησθησιν οτι η εν τω παλαιω κωδικο
επισημοποιησθησιν οτι η εν τω παλαιω κωδικο
επισημοποιησθησιν οτι η εν τω παλαιω κωδικο
επισημοποιησθησιν οτι η εν τω παλαιω κωδικο

РЪСКИНСКА ΕΦΟΡΙΑ

№ 109. суботинскаго 24 1838.

Εφορία Πλοοαηηορ
№ 109. суботинскаго 24 1838.

ce s'au dat de cătră acel cinstit Depertament pentru punerea în lucrare a legiurii ce privește la întocmirea școalelor pe la toate satele dintru acest Prințipat.

Eforia de demult doritoare de o asemenea întocmire a îmbrățișat cu bucurie această îndeletnicire și conformându-se cu chipzuirea cinstitei mari Vornicii pentru punerea în lucrare a legiurii, se adresează și din partea cătră D. D. ocârmuitori ai județelor pohtindu-i să se îndeletnicească cu toată rîvna la această sfîntă îndatorire ce pe lângă altele ce au să aducă slujbei cu care D-lor se află însărcinați în administrația județelor

**Circularele date de
Eforie Ocârmuitorilor ju-
dețelor prințipatului**

1838 Februarie 14.

Prin regulamentul organic proectul al 2-lea, articolul al 8-lea să hotăraște ca cântărețul de la biserica satului să fie dator a ținea și școlă având drept plată câte două chile de bucate din magazia de rezervă și câte doui lei de fieș-care casă pe an.

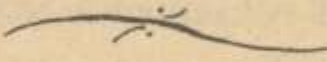
Prin adresul ce au primit Eforia de la cinstitul Deper-tament din lăuntru au luat știință de cele ce s'au scris Dumitale pentru punerea în lucrare a aceștii legiuiri.

ЦІ РКУЛАРІАЕ

date de Expos. Anst. m. o. j. i. k. o. r. p. n. e. o. d. e.
 u. e. k. o. r. p. a. p. i. n. u. j. a. a. l. t. h. o. i. 1838. p. o. d. p. u. 14.

[Cursive handwriting, likely a list or table with superscripts]

¹ Д¹ р¹ р¹ с¹ н¹ а¹ н¹) е т¹ а¹ с¹ т¹
 с¹ а¹ р¹ о¹ а¹ с¹ а¹ 2.) А¹ р¹ а¹ c¹ u¹ s¹ h¹ a¹ 8.
 С¹ х¹ о¹ а¹ р¹ а¹ з¹ п¹ е¹ т¹ а¹ u¹ a¹ p¹ i¹ s¹ Д¹ і¹ к¹
 о¹ а¹ р¹ i¹ а¹ C¹ a¹ u¹ s¹ t¹ a¹ g¹ r¹ e¹ Д¹ a¹ t¹ o¹ p¹ i¹
 n¹ t¹ 3.) З¹ e¹ u¹ a¹ n¹ a¹ a¹ c¹ m¹ Д¹ y¹ a¹ f¹ a¹ b¹ a
 a¹ s¹ u¹ i¹ a¹ D¹ i¹ c¹ e¹ r¹ e¹ D¹ e¹ o¹ r¹ u¹ a¹ i¹
 D¹ i¹ a¹ a¹ s¹ 2.) D¹ y¹ p¹ d¹ y¹ o¹ r¹ f¹ i¹ c¹ u¹ e¹ a¹ D¹ e¹ t¹.
 D¹ i¹ g¹ r¹ u¹ a¹ p¹ e¹ t¹ r¹ a¹ s¹ a¹ a¹.) D¹ y¹ z¹ a¹ p¹ e¹
 e¹ r¹ e¹ a¹ e¹ p¹ t¹ e¹ s¹ e¹ p¹ p¹ D¹ u¹ b¹ a¹ r¹ u¹ s¹
 D¹ i¹ a¹ r¹ u¹ a¹ n¹ e¹) D¹ i¹ n¹ e¹ p¹ e¹ a¹ s¹ h¹ a¹
 n¹ e¹) D¹ i¹ e¹ u¹ e¹ P¹ u¹ s¹ C¹ y¹ n¹ D¹ y¹ m¹ i¹ a¹
 e¹ a¹ s¹ o¹ u¹ z¹ o¹ s¹ D¹ y¹ e¹ y¹ a¹ p¹ e¹ a¹ i¹ e¹ z¹ p¹ e¹
 z¹ p¹ o¹ i¹.

**Adresa Eforii
cătore Logofeția Credinții
cu No. 151.**

Februarie 14 1838.

Prin adresa ce Eforia a primit de la cinstitul Departament din lăuntru s'a înștiințat de punerea la cale ce s'a făcut prin poruncile ce s'au dat pentru întocmirea școlilor prin toate satele dintr'acest prințipat, potrivit cu legiuirea din regulamentul organic, proiectul al 2-lea art. al 8-lea unde se coprinde ca cântărețul de la biserica satului să fie dator a ținea și școală, având drept plată câte doă chile de bucate din magazia de rezervă și câte doi lei de fieștecare casă pe an.

**Despre călindarele în
care se însăm-
nează schimbarea vremii**

In unele călindare se arată

schimbarea vremii și într'aceasta mulți se înșală crezând că cele ce scriu prin călindare despre schimbarea vremii sînt calculate de astronomi, și trebuie să fie adevărate. Curios lucru însă este că cei ce cred în asemenea basne șocotesc că dacă călindarul ce s'a făcut la Viena sau la Buda arată ploaie sau secetă în cutare lună aceeaș schimbare de vreme trebuie să fie și în București. Toată lumea știe că, dacă într'o zi ploaă la un loc, într'aceăș zi nu ploaă peste tot pămîntul, și prin urmare călindarul care se face într'o țară nu poate să fie adevărat și într'alte țeri. Dar nu numai

Chimrayot Gormii. Zi soto'ard
 du mehji le s'zude Kypind
 Ne uke re la llyis' yin Kahir.
 Deyr Deyr Chimrayot Gormii
 Cont Kahlakate de actyonomi
 Zi Gormii le jir ad'byate.
 Kypoc hutyos suco r'ote, ne vi
 re Kypid on acmunt saone,
 Lokotekh ne Dake Kahirindayohi
 re c'a g'arit hu Birou cai ha
 Gode ayate rehouer cai arto
 on Kilyer h'ute arto Chim
 rayot de Gormii Gormii le jir
 Zi on G'oyeji

Foute h'imeji Zi re. Dake s'ot'ozu
 uhouer hu re h'ot. s'ot' arto Zi
 ne uhouer arto tot acmuntak
 Zi yon yomeypr Kahirindayohi
 Kypre le garr s'ot'oz'oz' ne
 uouate le jir ad'byat Zi arto
 arto re vi Deyr ne n'imeji

atâta ci nici pentru locul unde se alcătuește călindarul nu sunt adevărate arătările ce se coprind într'însul despre schimbarea vremii. Astfel de însemnări se fac prin unele călindare numai ca să se îndemne de a le cumpăra aceia care sînt lesne crezători.

acta cu niri rantei tutek
 mede la abhotezji h. hindapoch
 nu lant adbrapat qe topoch
 ce la koryvind sutje neok Dracyov
 Kimnagpt bymii Aegh. De su
 amagpi ce gah tyin rube
 Ke hindapoch nimaiv hule ce su
 Demur De akh Komarapa arsa kopye
 lant hene kye r. topoi

Biblioteca Centrală
 Regională Craiova